ΚΡΙΤΙΚΗ

ΘΕΑΤΡΟ «ΑΘΗΝΑΪΣ» ΕΝΤΟΥΑΡΝΤ ΑΛΜΠΙ

«Ευαίσθητη ισορροπία»

Ρεπορτάζ: ΓΙΩΡΓΟΥ ΠΑΝΑΓΟΥΛΟΠΟΥΛΟΥ

Το έργο «Ευαίσθητη ισορροπία» κατ' άλλους «Ισορροπία τρόμου» του Άλμπι, ανεβαίνει φέτος στη σκηνή για πέμπτη φορά.

Σημειωτέον ότι το 1966 πρωτοπαίχτηκε στην Αμερική και εδώ παίχτηκε το 1977, το 1986, το 1991 και το 1995 σε μια αλησμόνητη παράσταση με τη Βέρα Ζαβιτσάνου και τον Χρήστο Πάρλα σε σκηνοθεσία Ράιας Μουζενίδου. Είναι από τα τελευταία έργα του ολιγογράφου συγγραφέα γιατί μετά από παρατεταμένη σιωπή το μόνο έργο που συνέχισε την πορεία του ήταν το «Τρεις ψηλές γυναίκες» που κι αυτό παίχτηκε στην Αθήνα το 1996.

Ο Άλμπι με την «Ευαίσθητη ισορροπία» εισχωρεί πιο βαθιά στην ανατομία της αμερικανικής κοινωνίας. Ο Ο' Νηλ είχε στόχο του την οικογένεια και ζωγράφισε σκηνικά τη διάβρωσή της. Ο Άρθουρ Μίλερ γενίκευσε τη διάβρωση στο λεγόμενο αμερικανικό όνειρο, ενώ ο Τένεσι Ουίλλιαμς έδωσε ποιητικά τον εξοστρακισμό της γυναίκας του αμερικάνικου Νότου από τη συμμετοχή της στην ερωτική ψευδαίσθηση, που τόσο τραγικά της την στερούσαν οι άνδρες της φάρμας των δυνατών ενστίκτων. Ο Άλμπι αντίθετα έφτασε στην εσωτερική αγωνία, στον παράλογο φόβο, στον πνιγηρό άνεμο της πλήξης που εγκυμονεί έναν αόρατο αλλά υπαρκτό κίνδυνο.

Ένα ζευγάρι του τυπικά αμερικανικού αστικού κόσμου φεύγει ξαφνικά από το σπίτι του και ζητάει καταφύγιο σ' ένα άλλο φιλικό του σπίτι γιατί φοβήθηκε. Το κυρίευσε ξαφνικά ένας αλλόκοτος φόβος για όλα και για τίποτα. Πέρα από τον τρόμο της φθοράς, τα πρόσωπα τα φοβίζει η ακινησία του χρόνου όταν δείχνει να κυριαρχεί στην πλήξη τους. Τότε η επανάληψη και η μεθοδευμένη χρήση του χρόνου γίνεται πανικός. Το ζευγάρι αυτό που άφησε το σπίτι του δεν ένιωσε τον φόβο από κάτι ιδιαίτερο.

Ήταν κάτι που ήρθε σαν αρρώστια, σαν άνεμος που μπήκε στο σπίτι από την ερημιά της επαφής και της επικοινωνίας. Κι εκεί στο σπίτι που κατέφυγε τα πράγματα δεν ήταν καλύτερα. Ο φόβος που προκλήθηκε από την εισβολή τους ανέσυρε στην επιφάνεια αντιπάθειες και μίση ακόμα και από συγγενικά πρόσωπα, ακόμα και από τη θέση των πραγμάτων που μέχρι τότε δεν είχε προσεχτεί. Όταν αναρωτιέται η Ανιές «*Μήπως αντιπαθούμε την ευτυχία;*

Είμαστε οι ίδιοι υπεύθυνοι για τη συμφορά μας. Την κατασκευάζουμε. Δεν μένουμε αργοί ούτε στιγμή...», καταλαβαίνει κανείς πως η εισβολή των δύο στο συγγενικό τους σπίτι δεν είναι τίποτε άλλο από μία απεγνωσμένη κίνηση να ξεφύγουν όχι πια από τη μοναξιά τους, αυτή είναι δεδομένη αλλά από έναν ακαθόριστο τρόμο που δεν μπορούσαν να σηκώσουν μόνοι τους. Ο Άλμπι πριν από σαράντα σχεδόν χρόνια φτάνει στη σημερινή φρίκη της μεγαλούπολης που αναγκάζει τους ανθρώπους να πολλαπλασιάζουν τον φόβο τους μαζί με άλλους, γι' αυτό οι δρόμοι γεμίζουν αυτοκίνητα που κινούνται κι από τις δύο κατευθύνσεις σε μια τραγική όαση άλλων ανθρώπων συγγενών ή φίλων που θα χειροτερέψουν τη μοναξιά τους.

«Όταν οι ήρωες του έργου αρχίζουν κάτι που δεν το τελειώνουν γιατί κάποιος άλλος έχει παρεμβληθεί στην ομιλία τους, αποκτούν μια τραγική μοναδικότητα που τους απομονώνει από τους υπόλοιπους ως το σημείο, πολλές φορές να δίνουν την εντύπωση ότι μονολογούν. Δεν είναι η φράση που μένει ληψή, επειδή κάποιος άλλος παρεμβάλλεται, μα η ζωή του καθενός που έμεινε ληψή, έτσι που πάντα κοβότανε στα δυο από κάποια αναπάντεχη ξένη παρεμβολή».

Αυτό το κλειδί για την κατανόηση του έργου πρόσεξε ιδιαίτερα η προκισμένη σκηνοθέτης Αθανασία Καραγιαννοπούλου. Είναι η ίδια που σκηνοθέτησε την υπέροχη παράσταση του έργου «Προσωπική συμφωνία» που παίζεται στο Θέατρο Τέχνης του Κάρολου Κουν. Μια σκηνοθέτης που μπαίνει βαθιά στην ατμόσφαιρα των έργων και αναδεικνύει την ευαισθησία των ηθοποιών μέχρι το τελευταίο τους μόριο.

Είχε όμως στη διάθεσή της ηθοποιούς ολικής όπως τη Ζωή Λάσκαρη που αποδεικνύει πως όταν της επιβληθεί ο ρόλος είναι σπουδαίος δέκτης και δίνει κάτι τελείως διαφορετικό από άλλες ατυχείς εμφανίσεις στο θέατρο που δεν αποκάλυψαν το ταλέντο της.

Ο Τάκης Χρυσικάκος είναι ένας δοκιμασμένος σε πολλούς ρόλους ηθοποιός, χωρίς μανιέρα και όλα τα συναφή που καταστρέφουν το πρόσωπο και τη γοητεία ενός ηθοποιού. Ο Τόμπιας είναι ένα μοναχικό άτομο που βασανίζεται από τους εφιάλτες της γυναίκας του και της μοναξιάς του και αυτό βγαίνει στην παράσταση. Η Βάνα Πεφάνη στον ρόλο της Κλαίρης μας έδειξε μια ωριμότητα που έχει μέλλον να καρποφορήσει περισσότερο.

Η Κατερίνα Καραγιάννη εξαιρετική σαν Έντνα και ο Έκτωρ Καλούδης δίπλα της ισάξιος. Και οι δύο αυτοί ακροβάτησαν με ισορροπία στον φόβο. Τέλος, η Μαρία Σολωμού σαν Τζούλια έκλεισε μια σωστή διανομή. Τα σκηνικά του Γιώργου Ασημακόπουλου από τα πιο λιτά και δεμένα αρμονικά με την παράσταση. Για την «καλλιτεχνική διεύθυνση» της παράστασης που επιμελήθηκε με τόση ευαισθησία ο Θανάσης Νιάρχος θα είχα να προσθέσω πως ένας ποιητής, συγγραφέας και κριτικός του ύψους αυτής της προσωπικότητας δεν είναι παράξενο που όλα τα ταίριαξε στην ιδιαίτερη αυτή παράσταση, με την τραγική σύγχρονη ευαισθησία, όσων νιώθουν πάνω τους την έννοια άνθρωπος.

